

Doelen De Schrijfpladder en Handiger handschrift - groep 1 t/m 4

versie 8-4-2026

Globale doelen van De Schrijfpladder

- Het ontwikkelen van fijne motoriek, de schrijfvoorwaarden en het handschrift
- Het plezier in fijnmotorische activiteiten (en spelletjes) en het schrijven behouden en vergroten

Globale doelen van Handiger handschrift

- Het ontwikkelen van de schrijfvoorwaarden
- Het aanleren van de cijfers en letters
- Het plezier in het schrijven behouden en vergroten
- Het ontwikkelen van een vlot, ontspannen en leesbaar handschrift.

Doelen Voorbereidend schrijven groep 1 en 2

In groep 1 en 2 vindt de ontwikkeling van de fijne motoriek en de schrijfvoorwaarden plaats. Door het inzetten van De Schrijfpladder komt de ontwikkeling van kinderen op een steeds hoger niveau m.b.t.:

- sensomotorische integratie (steeds betere samenwerking tussen de zintuigen en motoriek)
- van 3d naar 2d (van bewegingen in de ruimte naar op het platte vlak)
- lichaamskennis, lichaamsbewustzijn en lichaamscontrole
- samenwerking tussen de 2 handen
- ontkoppeld bewegen en verschil maken tussen voorkeurshand en hulphand
- tweedeling hand (pink en ringvinger zorgen voor de stabiliteit als de andere 3 bewegen) en vingersturing, inclusief duimoppositie
- visueel ruimtelijke integratie (bijv. vormen herkennen en steeds nauwkeuriger natekenen)
- nauwkeuriger grafomotorisch werken - van eenvoudig en groot bewegen naar meer complexe vormen en klein bewegen
- grafocognitieve termen in de ruimte en op het platte vlak (bijv. onder/boven en links/rechts)
- kritisch waarnemen en zelfreflectie
- potloodgreep en schrijfhouding
- met gevarieerd kleurmateriaal kunnen werken (waarmee en waarop je kleurt)
- aandacht, volhouden en moeite doen
- competent voelen bij fijnmotorische vaardigheden

Doelen Handschriftonderwijs groep 3 en 4

- **Pengreep en schrijfhouding:**
De juiste schrijfhouding, de juiste papierligging en een dynamische pengreep voor zowel rechts- als linkshandigen.
- **De samenwerking tussen 2 handen**
De samenwerking tussen schrijfhand en hulphand (voor het fixeren en transporteren van het papier).
- **Aanleren van vormen, cijfers en letters en verbindingen**
Aanleren van het juiste letterspoor en de letterkenmerken.
- **Automatisering van het handschrift**
Bij nieuwe vaardigheden ontwikkelt het handschrift zich via de cognitieve fase (aandacht op de handeling zelf) via associatieve fase (oefenen/gevarieerd herhalen) naar automatische fase (aandacht op de inhoud richten en tegelijk leesbaar te schrijven).
- **Actief toepassen van handschriftcriteria**
Ook als de letters en verbindingen zijn aangeleerd, blijft aandacht voor de handschriftcriteria essentieel. Door bij andere vakken een schriftcriteria centraal te stellen, blijven leerlingen aandacht aan de leesbaarheid van hun handschrift werken.
- **Nauwkeuriger grafomotorisch werken**
Van het ervaren van grote letters - naar het schrijvend aanleren van grote letters - naar het schrijven m.b.v. zones – naar het schrijven met hulplijnen – naar het schrijven met minder hulplijnen – het schrijven met smallere liniering - naar schrijven op enkel een grondlijn – naar schrijven zonder grondlijn.
- **Langere woorden en zinnen schrijven**
Van 1 letter herhalend schrijven (blocked practice) - naar afwisselende letterparen schrijven (random practice) - naar 3-, 4- en 5-letterwoorden schrijven - naar zinnen schrijven - naar zinnen met hoofdletters en lettertekens schrijven.
- **Kritisch waarnemen en zelfreflectie**
Steeds kritischer waarnemen eigen handschrift en bereid zijn om moeite te doen en eigenaarschap te ontwikkelen voor een leesbaar handschrift.
- **Hanteren van verschillend schrijfgerei**
In groep 3 en 4 is potlood het schrijfgerei bij het standaardwerk. Eind groep 4 starten met experimenteren met verschillend schrijfgerei bij het standaardwerk (bijv. vulpotlood, vulpen, gelpen, rollerpen). Vanaf groep 5 toewerken naar individueel bepaald schrijfgerei bij het standaardwerk. In alle groepen naast het standaardwerk veel variëren met ander schrijfgerei: leuk en leerzaam!